

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 3 травня 2024 р. № 507

ЗМІНИ,

що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України з питань
підготовки та атестації науково-педагогічних і наукових кадрів

1. У Порядку затвердження рішень про присвоєння вчених звань, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2015 р. № 656 “Деякі питання реалізації статті 54 Закону України “Про вищу освіту” (Офіційний вісник України, 2015 р., № 73, ст. 2401; 2018 р., № 36, ст. 1271):

1) в абзаці восьмому підпункту 1 пункту 8, абзаці сьомому підпункту 1 пункту 9 та пункті 10 слова “у кількості, визначеній МОН” замінити словами “та які мають ISSN-номер, підтверджений на веб-сайті Міжнародного центру реєстрації періодичних видань, у кількості, визначеній МОН (крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором)”;

2) друге речення абзацу першого пункту 15 викласти в такій редакції: “Зазначений атестат виготовляється відповідно до технічного опису, затвердженого МОН, оформляється і видається МОН.”;

3) доповнити Порядок пунктом 22 такого змісту:

“22. Особа, яка має вчене звання, може добровільно відмовитися від відповідного вченого звання, подавши до МОН заяву в довільній формі, справжність підпису на якій засвідчено нотаріально. Особа може надіслати заяву в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису.

Протягом десяти робочих днів із дня надходження заяви МОН скасовує рішення про присвоєння вченого звання та визнає атестат недійсним, про що видається наказ, який розміщується на офіційному веб-сайті МОН.

Рішення про присвоєння особі вченого звання скасовується та визнається атестат недійсним у разі набрання чинності наказом МОН щодо добровільної відмови цієї особи від наукового ступеня.”.

2. У Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (Офіційний вісник України, 2016 р., № 29, ст. 1164; 2023 р., № 53, ст. 2970):

1) в абзаці дев'ятому пункту 2 слова “визначеної кваліфікації” замінити словами “визначеної кваліфікації. Елементи освітньо-наукової програми можуть забезпечуватися різними закладами”;

2) абзац перший пункту 5 викласти в такій редакції:

“5. Провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти здійснюється закладами на підставі отриманої ліцензії. Якщо окремі елементи освітньо-наукової програми забезпечуються іншим закладом, під час ліцензування освітньої діяльності закладу на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти та під час акредитації відповідної освітньо-наукової програми враховуються показники спільного наукового потенціалу двох закладів (зокрема показники кадрового, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення). До загального ліцензованого обсягу зараховуються особи, які здобувають ступінь вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою (ад’юнктурою).”;

3) у пункті 17:

в абзаці першому слова “вступних випробувань, які складаються з” виключити;

абзаци другий — четвертий замінити абзацами такого змісту:

“єдиного вступного іспиту з іноземної мови, проведеного Українським центром оцінювання якості освіти відповідно до законодавства;

вступного іспиту із спеціальності або спеціальностей для міждисциплінарної програми (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності);

інших форм вступних випробувань (іспити, співбесіди, презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень).

Вступник, який підтвердив свій рівень знань з іноземної мови, зокрема англійської мови, в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, дійсним сертифікатом тестів TOEFL або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, може не складати єдиний вступний іспит з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів єдиного вступного іспиту з іноземної мови з найвищим балом.”.

У зв’язку з цим абзаци п’ятий — восьмий вважати відповідно абзацами шостим — дев’ятим;

4) пункт 24 викласти в такій редакції:

“24. Якщо заклад не отримав сертифіката про акредитацію освітньо-наукової програми або у закладі закінчився строк дії сертифіката про акредитацію такої програми, здобувач переводиться до іншого закладу, в якому відповідна освітньо-наукова програма акредитована.

Для цього здобувач подає на ім'я керівника закладу, в якому він навчається, заяву про відрахування у зв'язку з переведенням до іншого закладу і видачу академічної довідки. Здобувач може надіслати заяву в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису. Заява розглядається закладом, у якому навчається здобувач, протягом двох тижнів.

Одержавши академічну довідку, здобувач звертається із заявою про зарахування у порядку переведення до керівника того закладу, до якого він переводиться. Здобувач може надіслати заяву в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису. До заяви додається академічна довідка чи її сканкопія. Заява про зарахування у порядку переведення розглядається закладом, до якого переводиться здобувач, протягом двох тижнів. У разі позитивного розгляду заяви керівник закладу, до якого переводиться здобувач, видає наказ, згідно з яким здобувач допускається до занять, а до закладу, в якому він навчався раніше, надсилає запит щодо передачі його особової справи.

Керівник закладу, до якого переводиться здобувач, може відмовити йому у зарахуванні у порядку переведення в таких випадках:

перевищення ліцензованого обсягу за відповідним рівнем вищої освіти або відповідної освітньо-наукової програми;

академічна довідка містить інформацію, що засвідчує низький теоретичний рівень підготовки здобувача;

освітньо-наукова програма, яку виконував здобувач, відрізняється від освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка в закладі, до якого він переводиться.

Керівник закладу, в якому здобувач навчався раніше, отримавши запит, протягом тижня видає наказ про відрахування здобувача у зв'язку з його переведенням, після чого протягом десяти робочих днів особова справа здобувача разом з копією наказу (витягом із наказу) про відрахування, засвідченою в установленому порядку, передається до закладу, до якого переводиться здобувач. Відповідна інформація вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

У закладі, в якому здобувач навчався раніше, залишаються копії академічної довідки та особової справи здобувача.

Керівник закладу, до якого переводиться здобувач, після одержання особової справи видає наказ про його зарахування у порядку переведення. Відповідна інформація вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.”;

5) абзац третій пункту 29 викласти в такій редакції:

“Здобувач, який був відрахований із закладу до завершення навчання за відповідною освітньо-науковою програмою за власним бажанням, на

підставі невиконання індивідуального навчального плану, порушення умов договору (контракту), укладеного між закладом вищої освіти та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання, або у зв'язку з іншими випадками, передбаченими законом, може бути поновлений на навчання у цьому закладі на той рік підготовки, з якого здобувач був відрахований, в межах ліцензованого обсягу.”.

3. У Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197 “Деякі питання присудження (позбавлення) наукових ступенів” (Офіційний вісник України, 2021 р., № 92, ст. 5973; 2023 р., № 53, ст. 2970):

1) абзац другий пункту 3 викласти в такій редакції:

“МОН затверджує/скасовує рішення докторських рад про присудження наукового ступеня доктора наук на підставі рішення атестаційної колегії МОН і видає дипломи/відмовляє у видачі дипломів доктора наук.”;

2) пункт 5 викласти в такій редакції:

“5. Документом, який засвідчує присудження наукового ступеня доктора наук, є диплом доктора наук, що виготовляється відповідно до технічного опису, затвердженого МОН.”;

3) абзац четвертий пункту 6 після слова “виданнях” доповнити словами “(крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором)”;

4) у пункті 7:

у першому реченні абзацу п'ятнадцятого слово “рішенням” замінити словом “погодженням”;

абзац сімнадцятий викласти в такій редакції:

“наявність не менше трьох публікацій за темою докторської дисертації у виданнях, віднесених до першого, другого кuartилів (Q1, Q2) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports (крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором)”;

5) у пункті 8:

в абзаці першому слова “з галузі науки, з якої підготовлено дисертацію,” виключити;

абзац другий після слів “наукових фахових видань України” доповнити словами “з галузі науки, з якої підготовлено дисертацію”;

б) абзац перший пункту 9 доповнити реченням такого змісту: “Для цього суб'єктом проведення експертизи здійснюється порівняння текстів візуально або за допомогою відповідного програмного забезпечення,

перевірка на наявність/відсутність посилань на автора та/або на використане джерело та аналізуються виявлені текстові фрагменти, що збіглися, на предмет правомірності/неправомірності їх використання відповідно до вимог Закону України “Про авторське право та суміжні права”.”;

7) у пункті 11:

абзац шостий викласти в такій редакції:

“Структурний підрозділ, в якому буде проводитися попередня експертиза докторської дисертації, здійснює заходи щодо підтвердження дійсності документів про вищу освіту, наукові ступені, їх визнання та подає пропозиції вченій раді закладу вищої освіти (наукової установи) щодо призначення трьох рецензентів.”;

в абзаці п’ятнадцятому слова “протягом календарного року з моменту” замінити словами “протягом року з дня”;

8) абзац п’ятий пункту 13 після слів “визначені МОН” доповнити словами “(крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором)”;

9) у пункті 15:

абзац четвертий після слів “визначені МОН” доповнити словами “(крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором)”;

абзац десятий викласти в такій редакції:

“керівники закладів вищої освіти (наукових установ) та їх заступники за основним місцем роботи здобувача або за місцем виконання докторської дисертації, або за місцем отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення її результатів та затвердження теми докторської дисертації та/або за місцем її захисту”;

10) в абзаці п’ятому пункту 30 слово “іноземця” замінити словом “особи”;

11) пункт 31 доповнити абзацом такого змісту:

“Про прийняте МОН рішення про скасування рішення докторської ради про присудження наукового ступеня доктора наук протягом десяти робочих днів інформується Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти (далі — Національне агентство).”;

12) в абзаці третьому пункту 34 слова “Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти (далі — Національне агентство)” замінити словами “Національним агентством”;

13) пункт 35 викласти в такій редакції:

“35. Повторний розгляд докторської дисертації та атестаційної справи у МОН здійснюється за рішенням суду. Для повторного розгляду

залучаються фахівці, які не брали участі у попередній експертизі дисертації. Залучені фахівці:

розглядають документи атестаційної справи здобувача щодо дотримання докторською радою процедури розгляду докторської дисертації;

проводять експертизу докторської дисертації щодо актуальності обраної теми, обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизни, повноти викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою докторської дисертації, відсутності (наявності) академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації;

розглядають звернення фізичних (юридичних) осіб щодо дисертації здобувача (за наявності);

готують висновок повторного розгляду, що подається на розгляд атестаційної колегії.”;

14) абзац четвертий пункту 40 викласти в такій редакції:

“порушення вимог з питань текстових запозичень без посилання на джерело, академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації за поданням Національного агентства — безстроково.”;

15) у пункті 41:

в абзаці першому слова “відповідно до законодавства” замінити словами “відповідно до встановленого ним порядку”;

доповнити пункт абзацом такого змісту:

“Національне агентство не розглядає звернення з інформацією щодо академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації в дисертаціях, наукових публікаціях, зарахованих за її темою, щодо яких МОН прийнято рішення про скасування рішення докторської ради про присудження наукового ступеня доктора наук, про позбавлення наукового ступеня, про скасування рішення відповідної ради про присудження наукового ступеня та визнання відповідного диплома недійсним у зв’язку із добровільною відмовою особи від наукового ступеня.”;

16) пункт 43 доповнити абзацом такого змісту:

“У разі позбавлення особи наукового ступеня протягом десяти робочих днів МОН інформує про прийняте рішення Національне агентство.”;

17) пункт 45 викласти в такій редакції:

“45. Повторний розгляд питання щодо позбавлення особи наукового ступеня у МОН здійснюється за рішенням суду. Для повторного розгляду залучаються фахівці, які не брали участі у попередньому розгляді. Залучені фахівці розглядають обґрунтованість наданих у зверненні доказів, підтверджують/не підтверджують наведені у зверненні факти і готують

висновок повторного розгляду, що подається на розгляд атестаційної колегії.”;

18) у пункті 50:

у першому реченні слова “засвідчену нотаріально” замінити словами “справжність підпису на якій засвідчено нотаріально”;

доповнити пункт абзацом такого змісту:

“Про прийняте рішення протягом десяти робочих днів інформується Національне агентство.”.

4. У Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (Офіційний вісник України, 2022 р., № 11, ст. 586; 2023 р., № 53, ст. 2970):

1) у пункті 8:

підпункт 1 викласти в такій редакції:

“1) статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України. Якщо така стаття опублікована у співавторстві, у дисертації зазначається особистий внесок кожного автора. Якщо число співавторів у такій статті (разом із здобувачем) становить більше двох осіб, така стаття прирівнюється до 0,5 публікації (крім публікацій, визначених підпунктом 2 цього пункту);”;

доповнити пункт абзацами такого змісту:

“Наукові публікації здобувача, що видаються в Україні, публікуються державною мовою, англійською мовою та/або іншими офіційними мовами Європейського Союзу. Публікація, оприлюднена в Україні англійською мовою та/або іншими офіційними мовами Європейського Союзу, має супроводжуватися анотацією та переліком ключових слів державною мовою.

Для статей, опублікованих у міжнародних фахових виданнях іншими, ніж англійська, мовами, разова рада своїм рішенням може зобов’язати надати переклад або коротку анотацію статті державною мовою.”;

2) у пункті 13:

абзац четвертий викласти в такій редакції:

“дисертація в друкованому вигляді та електронній формі у форматі PDF/A з текстовим шаром з накладенням кваліфікованого електронного підпису (з використанням кваліфікованої електронної позначки часу);”;

доповнити пункт абзацом такого змісту:

“Здобувачі, які не є резидентами України, також можуть застосовувати кваліфікований електронний підпис (з використанням

кваліфікованої електронної позначки часу) відповідно до законодавства держави, резидентами якої вони є.”;

3) абзац перший пункту 14 викласти в такій редакції:

“14. Вчена рада не пізніше ніж протягом двох місяців з дня отримання заяви здобувача утворює разову раду у складі п’яти осіб: голови разової ради, рецензентів (рецензента) та офіційних опонентів, дані про яких внесено до Єдиної державної електронної бази з питань освіти (крім наукових та науково-педагогічних працівників вищих військових навчальних закладів, закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти/наукових установ, наукових установ системи Міноборони). Рішення вченої ради про утворення разової ради вводиться в дію наказом керівника закладу протягом п’яти робочих днів.”;

4) у пункті 22:

абзац перший після слів “їх наукової обґрунтованості” доповнити словами “та відповідності темі дисертації”;

абзац другий викласти в такій редакції:

“Рецензенти та офіційні опоненти забезпечують об’єктивність підготовлених ними рецензій і відгуків. На рецензію (відгук) накладається кваліфікований електронний підпис рецензента (офіційного опонента) (з використанням кваліфікованої електронної позначки часу). Рецензент (офіційний опонент), який не є резидентом України, засвідчує рецензію (відгук) власним підписом, який скріплюється печаткою закладу за основним місцем роботи.”;

5) абзац перший пункту 24 викласти в такій редакції:

“24. Протягом трьох робочих днів з дня надходження до разової ради останньої рецензії (відгуку), але не раніше закінчення строку, визначеного абзацом третім пункту 19 цього Порядку.”;

6) в абзаці другому пункту 26 слова “(без перерв)” замінити словами “(без скорочень та інших видів редагування)”;

7) підпункти 1 і 2 пункту 31 викласти в такій редакції:

“1) протягом трьох робочих днів оприлюднює рішення разової ради про присудження (відмову у присудженні) ступеня доктора філософії та відеозапис трансляції захисту дисертації на своєму офіційному веб-сайті з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації. У разі неможливості оприлюднення відеозапису трансляції захисту дисертації на офіційному веб-сайті закладу відеозапис у той самий строк оприлюднюється закладом на іншому веб-сайті, який забезпечує можливість вільного перегляду за посиланням, оприлюдненим на офіційному веб-сайті закладу;

2) протягом п'яти робочих днів оприлюднює в інформаційній системі результати захисту дисертації та розміщує посилання на відеозапис трансляції захисту дисертації.”;

8) пункт 41 викласти в такій редакції:

“41. Особа, яка є суб'єктом наукової і науково-технічної діяльності, може подати повідомлення щодо порушення процедури захисту дисертації до Національного агентства після видання наказу закладу про видачу здобувачеві диплома доктора філософії. У повідомленні зазначаються прізвище та власне ім'я (для фізичних осіб) або повне найменування (для юридичних осіб) та адреса особи, обґрунтування та посилання на докази, що підтверджують наведені у ньому обставини.

Повідомлення щодо порушення процедури захисту дисертації надсилається в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису на офіційну адресу електронної пошти Національного агентства.

Датою подання повідомлення щодо порушення процедури захисту дисертації є дата його надходження до Національного агентства.”;

9) у пункті 42:

абзац перший викласти в такій редакції:

“42. Повідомлення щодо порушення процедури захисту дисертації розглядається Комітетом з питань діяльності разових спеціалізованих вчених рад у порядку, встановленому Національним агентством.”;

доповнити пункт після абзацу першого новим абзацом такого змісту:

“Національне агентство протягом п'яти робочих днів з дати прийняття Комітетом з питань діяльності разових спеціалізованих вчених рад повідомлення до розгляду оприлюднює його в інформаційній системі, а також надсилає копію повідомлення до відповідного закладу.”.

У зв'язку з цим абзаци другий — четвертий вважати відповідно абзацами третім — п'ятим;

у першому реченні абзацу четвертого слова “з дня надходження” замінити словами “з дня оприлюднення в інформаційній системі”;

10) абзаци другий — четвертий пункту 48 замінити абзацом такого змісту:

“Скарга/повідомлення щодо наявності у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації надсилається в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису на офіційну адресу електронної пошти Національного агентства.”.

У зв'язку з цим абзаци п'ятий — восьмий вважати відповідно абзацами третім — шостим;

11) абзац другий пункту 49 викласти в такій редакції:

“Національне агентство протягом п’яти робочих днів з дати прийняття Комітетом з етики скарги/повідомлення до розгляду оприлюднює її/його в інформаційній системі (оприлюднює на веб-сайті Національного агентства — для скарг/повідомлень щодо рішень разових рад, утворених до 31 грудня 2021 р.), а також надсилає копію скарги до закладу, разова рада якого прийняла відповідне рішення.”;

12) абзац третій пункту 50 викласти в такій редакції:

“Протягом п’яти робочих днів з дати засідання Національне агентство інформує про прийняте рішення особу, яка подала скаргу/повідомлення щодо наявності у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, заклад та особу, стосовно дисертації якої розглядалися скарга/повідомлення, а також вносить відповідну інформацію до інформаційної системи (оприлюднює на веб-сайті Національного агентства — для скарг/повідомлень щодо рішень разових рад, утворених до 31 грудня 2021 року).”;

13) пункт 51 доповнити абзацом такого змісту:

“У випадку виявлення Національним агентством в дисертації, наукових публікаціях, зарахованих за її темою, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації у осіб, яким за рішенням МОН затверджено рішення ради про присудження ступеня доктора філософії, копія прийнятого рішення надсилається протягом трьох робочих днів до МОН. На підставі рішення Національного агентства МОН розглядає питання щодо скасування свого рішення про затвердження рішення ради про присудження ступеня доктора філософії та позбавлення особи наукового ступеня доктора філософії.”;

14) у тексті Порядку слова “Апеляційний комітет” у всіх відмінках замінити словами “Комітет з питань діяльності разових спеціалізованих вчених рад” у відповідному відмінку.
